

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/69/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3216200868
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3216200868.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v spore žalobcu K., zastúpeného R. proti žalovanej A., o zaplatenie 5.639,02 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, č.k. 5C/85/2016-52 zo dňa 07. decembra 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Bánovce nad Bebravou napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Rozsudok zdôvodnil tým, že pôvodný žalobca U., a.s. predložil súdu listinu označenú ako „Žiadosť o aktiváciu Bankomatky Quatro“, podpísanú za žalobcu dňa 06.04.2012 a za žalovanú dňa 23.03.2012 (ďalej len „žiadosť“). Pôvodný žalobca uviedol, že žalovaná začala čerpať úverový rámec od 16.04.2012. Spoločnosť Z. S. Q., a.s. vydala dňa 01.05.2013 pod hlavičkou „Slovenské kreditné karty“ list označený ako „Vypovedanie zmluvy a vyhlásenie predčasnej splatnosti dlžného zostatku“, adresovaný žalovanej, v ktorom uvádza, že pristupuje k vypovedaniu zmluvy č. XXXXXXXX a vyhláseniu okamžitej splatnosti celého dlžného zostatku na kreditnej karte Bankomatka Quatro. List bol žalovanej doručený dňa 09.05.2013. Pôvodný žalobca a súčasný žalobca dňa 28.11.2016 navrhli súdu zmenu strany sporu na strane žalobcu z dôvodu, že pôvodný žalobca postúpil pohľadávku voči žalovanej súčasnému žalobcovi, čo preukazovali oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 30.09.2016. Súd uznesením, č.k. 5C/85/2016-39 zo dňa 30.11.2016 pripustil zmenu na strane žalobcu. Súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 53 ods. 9, § 563, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Uviedol, že v konaní nebola preukázaná vecná aktívna legitímácia žalobcu. Banka poskytla žalovanej spotrebiteľský úver. Žalovaná sa dostala do omeškania a úver nesplácala. Banka mohla svoju pohľadávku v zmysle citovaného ustanovenia zákona o bankách postúpiť inému subjektu iba v prípade, že postupovaná pohľadávka je už splatnou, a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z vykonaného dokazovania nebol preukázaný ani jeden z týchto predpokladov. Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že by bola žalovaná v omeškani viac ako 90 kalendárnych aj po výzve banky a tiež nebolo preukázané, že úver bol vyhlásený bankou za splatný, a teda, že bola postupovaná splatná pohľadávka. Banka žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy nevyzývala, resp. žiaden dôkaz o tom predložený nebol. Predčasnú splatnosť vyhlásila spoločnosť Z. S. Q., a.s., teda subjekt odlišný od banky, ktorá bola veriteľom. Relevantný vzťah tohto tretieho subjektu k predmetnej veci pritom preukázaný nebol. Z uvedených dôvodov považoval súd prvej inštancie zmluvu na postúpení pohľadávky v

časti pohľadávky voči žalovanej za neplatnú, a preto dospel k záveru, že žalobca nebol v konaní aktívne vecne legitimovaný a žalobu zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie. Odvolanie zdôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci. Podľa žalobcu bola jeho aktívna legitimácia v spore preukázaná oznámením o postúpení pohľadávky, ktoré bolo žalovanej zaslané dňa 03.10.2016 na adresu uvedenú v zmluve o úvere a zásielka bola žalovanej riadne doručená. Takýto spôsob preukázania aktívnej legitimácie je v súlade s právnymi predpismi a súdnou praxou (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/210/01). Zároveň žalobca predložil súdu aj výzvu svojho právneho predchodcu, banky, zo dňa 01.05.2013, ktorá preukazuje splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, a ktorej doručenie žalovaná výslovne nepoprela, preto nie je daný dôvod túto skutočnosť spochybňovať. Pri výklade právnych úkonov je potrebné prihliadať na ústavný príkaz preferencie výkladu v prospech platnosti právneho úkonu a dôvody neplatnosti nerozširovať nad rámec zákonom uvedených prípadov (k tomu nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 640/2014, I. ÚS 242/2007). Žalobca má za to, že preukázal, že jeho právny predchodca vyzval žalovanú na zaplatenie dlhu pred postúpením pohľadávky, žalovaná napriek písomnej výzve svoj dlh nezaplatila a dostala sa do omeškania s jeho zaplatením viac ako 90 dní. Týmto boli splnené predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Pokiaľ súd prvej inštancie nepovažoval listinný dôkaz, a to „vypovedanie zmluvy a vyhlásenie predčasnej splatnosti dlžného zostatku“ zo dňa 01.05.2013 za výzvu banky, toto skutkové zistenie súdu prvej inštancie nepovažuje žalobca za správne. Z obsahu výzvy z 01.05.2013 je nesporné, že táto výzva bola zasielaná v mene právneho predchodcu žalobcu - banky, čo vyplýva z označenia podpisujúcich osôb „za U., a.s.“. Žalobca poukázal na to, že aj zmluvu o úvere podpísala spoločnosť Z. S. Q., a.s., konajúca na základe plnomocenstva za spoločnosť U., a.s. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách podľa žalobcu neupravuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky, ale iba podmienky, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Nejde teda o obmedzenie možnosti postúpiť bankovú pohľadávku, čo vyplýva zo systematického začlenenia dotknutého ustanovenia, ako aj dôvodovej správy.

3. Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadрила.

4. V priebehu konania, avšak ešte pred vyhlásením rozhodnutia súdu prvej inštancie, došlo k zmene právnej úpravy sporového konania, keď dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý okrem iného zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.). V prechodných ustanoveniach (§ 470 ods. 1, ods. 2) CSP stanovil, že ak neustanovuje inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti s tým, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. V zmysle tohto ustanovenia odvolací súd postupoval podľa procesných ustanovení CSP.

5. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

6. Súd prvej inštancie založil svoje zamietavé rozhodnutie na nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcu, pričom záver, že žalobca nepreukázal platné postúpenie pohľadávky voči žalovanej z pôvodného veriteľa - banky na žalobcu, vyvodil súd prvej inštancie z toho, že podľa jeho názoru neboli splnené predpoklady platného postúpenia pohľadávky, a to (1.) výzva banky, (2.) omeškanie žalovanej viac ako 90 dní po výzve banky, (3.) splatnosť resp. zosplatenie postupovanej pohľadávky.

7. Aktívnu vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi procesné právo uplatňovať si hmotnoprávny nárok. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (na strane žalobcu) alebo pasívnej (na strane žalovaného), je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Cdo/205/2009). Odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie v tom, že nepostačuje, aby žalobca v súdnom konaní svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukázal len oznámením postupcu o postúpení pohľadávky dlžníkovi; je potrebné preukázanie platného postúpenia pohľadávky. Podľa § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak

dlužníkovi postúpenie oznámil postupca, dlžník nemá právo požadovať preukázanie postúpenia zmluvou o postúpení pohľadávky. To však platí len vo vzťahu k dlžníkovi, teda presnejšie vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy o postúpení pohľadávky na jednej strane a dlžníkom na strane druhej, nie vo vzťahu k súdu. Na preskúmanú vec nemožno aplikovať závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/210/2001 (podľa ktorého relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu vecnú legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd z takého oznámenia vychádza bez toho, aby ako predbežnú otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení). Súdna prax sa už od citovaného rozhodnutia odklonila, čo vyplýva napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Obo/49/2008 zo dňa 14.05.2008, ako aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28.01.2009, podľa ktorého v spore o neplatnosť zmluvy o postúpení, resp. v spore o splnenie neuhradenej postúpenej pohľadávky je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti ku skutočnostiam, ktoré majú za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky, ak v konaní vyjdú najavo a z Občianskeho zákonníka nemožno vyvodiť, že dlžník by nemohol namietat' a súd skúmat' platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ak toto postúpenie dlžníkovi oznámil postupca. K správnosti týchto záverov sa priklonil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení, sp. zn. IV. ÚS 337/2012-19 zo dňa 03.07.2012.

8. Je tiež potrebné uviesť, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to uvádza žalobca v odvolaní, ale stanovuje predpoklady platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu, že ide o vymedzenie predpokladov platného postúpenia pohľadávky, nasvedčuje znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona, ktorej nadpis znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Pokiaľ žalobca v odvolaní odkazoval na systematiku zákona a na dôvodovú správu k § 92 ods. 8 (pôvodne § 92 ods. 7), odvolací súd uvádza, že pôvodný nadpis dvanástej časti zákona skutočne bol „Bankové tajomstvo“. Tomu zodpovedala aj dôvodová správa k pôvodnému zneniu. V súčasnosti (už od 10.06.2013, teda podľa stavu účinného aj v čase postúpenia pohľadávky z banky na žalobcu) však nadpis tejto časti znie „Ochrana klientov a bankové tajomstvo“. Účelom tejto časti, vrátane ustanovenia § 92 ods. 8, teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak podmienky, uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Postúpenie pohľadávky bankou bez splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách je potrebné považovať za konanie v rozpore so zákonom v neprospech klienta a takýto úkon je absolútne neplatný podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu má súd povinnosť prihliadať ex offio. V danom prípade, keďže právnym predchodcom žalobcu bola banka, bolo teda správne, že súd prvej inštancie zisťoval, či boli pri postúpení pohľadávky na žalobcu dodržané podmienky ustanovené zákonom o bankách, teda, či postúpenie pohľadávky bolo platné.

9. Na rozdiel od súdu prvej inštancie však odvolací súd nezastáva právny názor, že predpokladom platného postúpenia pohľadávky je jej predchádzajúce zosplatnenie bankou, ani že 90-dňová doba omeškania dlžníka musí uplynúť po výzve banky. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách definuje tri podmienky platného postúpenia pohľadávky bez súhlasu klienta: 1. písomná výzva banky pred postúpením pohľadávky; 2. omeškanie dlžníka trvajúce nepretržite viac než 90 kalendárnych dní; 3. neuhradenie omeškaného záväzku dlžníkom v celom rozsahu ešte pred postúpením pohľadávky. Prvé dve podmienky musia byť splnené vždy, tretia podmienka neplatí, ak súčet všetkých omeškaní dlžníka so splnením čo len časti záväzku presiahol jeden rok. Pokiaľ ide o prvú podmienku, citované ustanovenie vyžaduje písomnú formu výzvy, avšak nestanovuje, ako presne má byť výzva formulovaná. Z citovaného ustanovenia nemožno vyvodit', že by táto výzva nemohla byť spojená s vyhlásením predčasnej (mimoriadnej) splatnosti úveru bankou.

10. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania urobil záver, že spoločnosť Z. S. Q., a.s. vydala dňa 01.05.2013 list označený ako „Vypovedanie zmluvy a vyhlásenie predčasnej splatnosti dlžného zostatku“, ktorý bol žalovanej doručený dňa 09.05.2013, avšak súd prvej inštancie nepovažoval tento list za výzvu banky. K tomu odvolací súd uvádza, že predmetný list (založený v súdnom spise na čl. 45) bol skutočne podpísaný predstaviteľmi spoločnosti Z. S. Q., a.s., avšak nad ich podpismi

bolo uvedené „Za U., a.s.“, v päte dokumentu bolo uvedené „sprostredkovateľ a správca Z. S. Q., a.s. ... vykonáva sprostredkovanie úverov výlučne s jedným veriteľom, ktorým je G., a.s.“ a z textu listu jednoznačne vyplýva, že išlo o vypovedanie zmluvy č. XXXXXXXXX ku kreditnej karte „Bankomatka Quatro“. Podľa odvolacieho súdu tieto formulácie aj bežnému spotrebiteľovi umožňovali identifikovať, o akú pohľadávku ide, keďže na formulári „Žiadosti o aktiváciu Bankomatky Quatro“ (č.l. 7), ktorý po podpise oboma stranami slúžil ako zmluva, a ktorý žalovaná podpísala, bolo takisto uvedené, že za veriteľa (U., a.s.) koná Z. S. Q., a.s. (podľa záhlavia ako „správca“) a v priestore na podpis pod žiadosťou/zmluvou bolo uvedené: „Za U., a.s.: CFH na základe plnomocenstva“. Porovnaním týchto dvoch listín (žiadosti/zmluvy z 30.03.2012 a vypovedania zmluvy s vyhlásením predčasnej splatnosti z 01.05.2013) bolo možné prísť k záveru, že vypovedanie zmluvy sa vzťahuje práve na zmluvu uzavretú 30.03.2012 na základe formulára „Žiadosti o aktiváciu Bankomatky Quatro“.

11. Odvolací súd teda považoval list z 01.05.2013 za riadnu písomnú výzvu banky (hoci vystavenú splnomocnencom banky), pričom z obsahu tohto listu je zrejmé, že išlo o výzvu na zaplatenie celého (predčasne zosplatneného) dlhu, vtedy vyčísleného na 2.771,58 eur. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalovaná bola napriek tejto výzve v omeškaní so splnením svojho peňažného záväzku viac ako 90 dní, preto pokiaľ boli splnené ostatné predpoklady (najmä doručenie tejto výzvy žalovanej), postúpenie pohľadávky banky na žalobcu je potrebné považovať za platné.

12. Súd prvej inštancie - vedený svojím právnym názorom, že žalobca nepreukázal aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore - nevykonával ďalšie dokazovanie k právnemu základu a výške nároku žalobcu voči žalovanej. Toto dokazovanie by presahovalo rozsah odvolacieho konania, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní doplní dokazovanie tak, ako je uvedené vyššie, prípadne opätovne posúdi platnosť postúpenia pohľadávky, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a (v prípade, že vyhodnotí postúpenie pohľadávky ako platné) posúdi, či vyhlásenie predčasnej splatnosti dlhu právnym predchodcom žalobcu bolo v súlade so zákonom (a teda či bolo platné), prípadne posúdi platnosť samotnej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou a naplnenie zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Po vyhodnotení týchto skutočností súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne, pričom rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).